

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quam male audia[n]t impudici, qui altiores caeteris sunt: quantoq[ue]
gravius peccent sacerdotes in eodem genere peccati, quam alii cap. xiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE MALE PROFITEN. RELIGIO.

Quàm male audiant impudici qui altiores cæteris sunt: quâq; grauius peccent sacerdotes in eodem genere peccati, quàm alii.

Cap. XIII.

Sed quid est, quod hic tantopere uerum dicere formidamus? quæ causa terroris? Fortassis sat erit propriis duntaxat nominibus parcere, ut reliqua tuto dicantur: quæ & publica sunt et notissima. Dicere enim de his, ut minus uerear facit, quod multi existunt hac nostra tempestate, ex his præsertim, qui repræhensione sunt maxime digni, adeo perfrictæ frontis: & inuerecundioris, ut iam impudenter, & passim pro sua quisq; libidine agat, uelitq; omnia: tanquam neq; turpis, neq; honesti ullum discrimen norint: persuadentes sibi licere, quod lubet, reatum, quod delectat: nihil interim curantes, uel quid à me dicatur, uel quid de se aut homines existiment aut uulgo loquantur. Non enim ius fas ue, aut malum bonum ue quid sit atrendunt: neq; (ut aiunt) melius peius, pro sit, ob sit, uident: quum male uiuendi consuetudo eis altera iam natura sit facta. Vsq; adeo ut quicquid hic impune agunt (agunt autem impune omnia) sibi licere putent: & quanto despiciatui sint, quancq; contemptibili ter subsannent sibi oēs homines, soli ipsi miseri nesciunt: atq; si sciāt, susq; deq; ferūt (ut aiūt) quicquid dicatur. His profecto de uia cuncti semita cedunt: caput ad aperiūt genua flectunt: salutant: supparasitantes ducunt: deducūt: & omni cultu ob os & honestant, & reuerentur, & blandis sermionibus demulcent: atque denominationibus regis, & adorationibus penè diuinis adulantur: secreto autem oderunt, malum illis imprecantur detrahunt: & execrantur. Hos in conuulsis heluones, infestionibus otiosi, in tonstrinis officinisq; uulgas, in agris rustici, & demum cuiuscunq; gradus homines undiq; conuictis, & male dictis incessunt, uellicant, carpunt, rodunt, secant. Nam

LIBER QUINTVS 181

quibus omnes invident nemo ignoscit, nemo excusat
 nemo defendit. Tanta uero hi homines apud reliquos
 mortales onerantur inuidia ob insolentiam rerum supra
 modum secundarum: atque ob luxuriam, fastum & aua-
 ritiam: ut nemo bonus, nemo honestus, nemo denique
 sit (modo se meminerit esse Christianum) qui eos non
 oculis fugiat: & animo aspernetur. Hi bonis inferunt ini-
 famiam, castis probrum, integris labem: & de se fari: &
 maledicere cunctos cogunt. Sunt enim præ nimia inso-
 lentia in inferiores iniuri, & contumeliosi: in pares inuio-
 di, in superiores contumaces: in omnes fastidiosi, & in-
 grati: exhibentes offensionem, & scandalum qua in-
 cedunt: ex quo facti sunt odiosi Deo, angelis, & homini-
 bus: atque eo magis damnabiles quo sunt cæteris altio-
 res: quoniam non tam ex suis malefactis, quàm ex ho-
 nor e, & dignitate, qua ipsi præ eminent improbantur. In
 eos enim ita oculi omnium coniecti sunt, ut nullum eor-
 um uel dictum, uel factum omnino esse possit abditum,
 aut obscurum. Quamobrè si quis horum fuerit super-
 bus, iracundus, auarus, libidinofus, alio ve quopiam af-
 fectus uitio, statim prodire de tenebris ex ipsius dignita-
 tis splendore compellitur: qui alioqui, ut in glorius sine
 honore, ita obscurus sine dedecore latuisset. Priuatorum
 nanque uitia, atque errores infra cubiculum, & intra do-
 mesticos parietes in operto delitescere solent: at uero pec-
 cata prælatorum, & antistitum, uelut in æditissima specu-
 la, & frequentissimo theatro omnium oculis sunt exposi-
 ta, ut latere nullatenus possint: quin ex eorum abditis,
 uel tenuissimæ etiam suspensiones in uulgus ubique pro-
 ferantur. Vnde peruulgatum carmen illud.

Omne animi uitium tanto conspectius in se.

Crimen hebet, quanto maior, qui peccat, habetur.

Quod & salustius ingenita sua breuitate scite & admo-
 dum eleganter complexus est. Qui in obsecro (inquit)
 demissi uitam agunt, si quid deliquerint, pauci sciunt: fa-

DE MALE PROFITEN. RELIGIO.

ma enim & fortuna eorum pares sunt : at qui imperio
 præditi in excelsis gratiam agunt, facta eorum cuncti mor-
 tales norunt . Itaque in maxima fortuna minima licentia
 est: et quæ apud alios iracundia dicitur, hæc in imperio
 superba crudelitas appellatur. Hæc ille per quæ breuiter, ele-
 ganter, et uere. Nam ceteri quidem homines, si quid al-
 liquando parum recte fecerint: lapsi sanè aut imprudentia
 aut humana fragilitate, aut iusta quapiam ratione pu-
 tantur: at sacerdotis, & clerici, aut monachi peccatum, si
 quod est animaduersum, summæ impietatis crimen, inex-
 piabileq; & citra omnem exculationem, ueniamq; cen-
 setur. Nec immerito fortassis: quoniam horum uitia ex
 ipsa dignitate, & religione non solum conspiciuntur,
 atq; elucescunt magis: sed etiam magis magisq; grauan-
 tur: atq; efficiuntur ex eo maiori probro: maioriq; suppli-
 cio digna . Sicut enim si quis grammaticum se professus
 barbare loquatur: aut si absurde canat is qui se haberi
 uelit musicus, hoc turpius peccet, quod in eo ipso, cui-
 us proficitur scientiam, delinquit . Ita pari ratione de
 religioso censendum, qui eo grauius Deum offendit, si
 quid delinquit, quo uitam sanctiorem ex sua profes-
 sione promiserit exhibere . Augetur namq; delictum iuxta
 gradum mensuramq; delinquentis: quatenus unum, de-
 niq; idem peccatum in maioribus grauius, in minori-
 bus leuius habeatur, & idem sæpe quæ admodum ille Tere-
 tianus senex disceptat, impune facere huic liceat, illi non li-
 ceat: non quod dissimilis res sit, uerum is qui facit. Sic profecto
 res se habet, iuxta illud euangelicū dictū, ut cui multū da-
 tum est, multū queratur ab eo: & cui comendauerit multū,
 plus petat ab eo. Et propterea tantam differentiam faci-
 cit Mosaiica lex inter sacerdotis, et priuati hominis pec-
 catum, ut in expiationem tantū pro unius sacerdotis pec-
 cato offerri iubeat, quantum pro uniuersi populi deli-
 cto: nam quanto amplior est summa honoris, & dig-
 nitas, tanto maior exigitur et usura pœnarum, Et

Luc. 12.

Leuit. 4.

gio
 esse u
 titudin
 facere
 ceteri
 perlo
 eos p
 dotib
 q; fac
 nump
 rioru
 ant, u
 Nec
 præca
 fideat
 ipso m
 mus,
 rius,
 quæ a
 ueris
 le pro
 uerit
 tio. A
 pecca
 atq; u
 est ma
 Quæ
 do
 V
 torpe
 duplici
 tem,

quo manifestum esse deprehenditur, tantæ grauitatis esse ubius sacerdotis crimen, quantæ simul omnis multitudinis reliquæ. Neq; enim indigeret maiori piaculo sacerdos, quam reliqui, nisi grauius delinqueret quam ceteri: non disparitate quidem peccati, sed disparitate personæ. Honoris siquidem magnitudo durius facit eos puniri, quam reliquos: quoniam peccatum in sacerdotibus non tam malum est, quod ipsi peccant, quam quod faciunt (ut nuper dicebam) ut alii quoq; eorum corumpantur exemplo. Hæc est profecto propria superiorum, atq; prælatorum conditio, ut quicquid ipsi faciunt, uel boni, uel mali, iudem aliis præcipere uideantur. Nec est quod hinc sibi horum quisquam arroget, quasi præcæteris familiarior Deo sit: ac aris eius propius adsidueat, et sacra ipsius sæpe contrectet, quando uel ex hoc ipso magis plectendus sit. Eo namq; ingenio omnes sumus, ut domesticis, si quid in nos committant impudens, succenseamus grauius, quam extraneis, ac delicta, quæ aliis facile condonamus, in nostris consueuimus seuerissime uindicare. Quamobrem legitur in Ezechie

Ezech. 9.

le propheta, quod cum dominus statuisset punire uerum populum, mandauit ut à suis inciperetur punitio. A sanctuario, inquit, meo incipite. Neq; iniuria, nam peccatum quod in alio genere hominum tolerabile est, atq; ueniale, in his qui ex officio diuinis rebus præsumunt, est maxime damnabile, atq; mortale.

Quam execrabile sit mysteria sacrosancta corde immunido, et incestis manibus contrectare. Cap. XIII.

Verum quid de his modo dicemus, quorum potentas ferè ad immortalis Dei proxime accedit? uicarios Christi dico, quibus cõmissa est dominici corporis, et sanguinis dispensatio: quæ (ut ait Apostolus) duplici honore digni sunt: Et enim dum horum dignitatem, et mysteria contemplant tantus me repente stupor

Tim. 5.